

Sammanställda svar efter remiss av Ersättningsbestämmelser för förtroendevalda i Norrtälje kommun

Tillvägagångssätt vid remiss av ersättningsbestämmelserna

Förslaget till nya ersättningsbestämmelser för förtroendevalda har varit på remiss från den 30 mars till den 17 april 2023. Remissen sändes ut samtliga partier representerade i kommunfullmäktige och alla valde att svara.

Syftet med remissen var att få återkoppling på förslaget till nya ersättningsbestämmelser inför att kommunfullmäktige ska behandla förslaget.

I sammanställningen i tabell 1 redogör vi kortfattat för inkomna synpunkter och kommentar om hantering av synpunkterna. Kommunstyrelsekontoret har genomgående valt att beakta de faktiska förslag som ställts och inte kommenterat yttrande om olika frågeställningar som bör beaktas eller belysas.

Sammantagna synpunkter

Sammantaget finns det en tydlig skillnad mellan de styrande partierna och de i opposition där båda grupperna kunde se ett behov av en översyn men där förstnämnda partier önskar se en oberoende översyn inför mandatperioden 2026–2030 medan oppositionspartierna var av åsikten att förändringarna skulle implementeras inom ramen för denna översyn. Det partierna primärt ser ett behov i att förändra gällde formerna för gruppledarnas och presidiernas arvode samt ersättningarna till ledamöterna i direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg. Sammantaget önskar också flera av partierna att det av själva bestämmelserna ska framgå att de ska revideras inför varje mandatperiod. Vidare är samtliga partier ense om att partiernas gruppleddare i kommunfullmäktige ska erhålla ett arvode för sitt uppdrag och det finns en majoritet för principen att en förtroendevald kan få ersättning från flera olika uppdrag och därmed stapla ersättningar. Avslutningsvis ifrågasätter inte heller något parti systemet med årsarvode respektive grundarvode.

Förslag till förändrade gruppleddararvoden

Centerpartiet föreslår i sitt remissvar att partierna tilldelas ett arvode om 5% per mandat i kommunfullmäktige, oavsett om de sitter i majoritet eller opposition, som de kan använda för att arvoda sina partiföreträdare under förutsättning att inget uppdrag överstiger 100% av helarvodering. Centralt i deras förslag är också att ersättningssystemet inte baseras på kommunstyrelsens ordförande utan på 100 % av ett statiskt helarvode. Beloppet för detta helarvode presenteras inte närmare i partiets yttrande men syftet är att skapa ett mer transparent arvoderingsystem och möjliggöra för en kommunstyrelseordförande som inte är arvoderad till 100 %.

Miljöpartiet föreslår i sitt yttrande över remissen att varje parti får en ersättning om 20 % plus 4% per mandat upp till maximalt 50 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode för att arvode sitt partis gruppleddare. Det skulle i praktiken innebära att partierna skulle få ersättning för maximalt 7 mandat. Socialdemokraterna delar denna uppfattning men har i sitt remissyttrande inte valt att föreslå något tak för ersättningen. Vänsterpartiet framför i sitt yttrande en liknande modell men där ersättning betalas ut endast till partier som inte har kommunal- eller oppositionsråd för att de ska kunna arvoda sina företrädare. Vänsterpartiets förslag är att ersättningen är 20 % av kommunstyrelsens ordförande.

Liberalerna menar att ett golv ska införas i nuvarande ersättningsbestämmelser för arvoden till gruppledarna om 40 % för de styrande partierna och 20 % för oppositionspartierna. Alltså att man fick ett minsta mandatbundet stöd om 4 mandat. Enligt nuvarande mandatfördelning skulle det innebära att ersättningen höjdes för Kristdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Syftet är att samtliga gruppleddare ska få bättre förutsättningar att utföra sitt uppdrag och spegla de regler som gäller för de politiska sekreterarna. Vidare menar partiet att respektive parti endast ska kunna arvodera en gruppleddare även om deras mandatstöd skulle möjliggöra detta.

Kristdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna har inte anfört några förslag till förändring av nuvarande gruppleddararvoden.

Förändrade beräkningsgrunder för nämndpresidiernas ersättning.

Centerpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet framför i sina yttrande förslag på en förändrad modell för hur ersättningen till nämndpresidierna sker. De framför att det är en otydlig i hur dessa sätts och om de står i relation till uppdragets faktiska arbetsbörda.

Kommunstyrelsekontorets kommentar

Som nämnts ovan finns det en tydlig skillnad kring partiernas yttranden beroende på om partiet sitter i styret eller oppositionen. Av central vikt för att genomföra eventuella större förändringar av nuvarande ersättningsystem krävs att en majoritet kan uppnås i kommunfullmäktige för en sådan förändring. Från oppositionspartiernas sida finns det inte ett samlat förslag kring hur ersättningen av gruppleddarna ska ersättas medan nuvarande ersättningsystem har stöd av de styrande partierna i kommunfullmäktige.

Från kommunstyrelsekontorets som förvaltning kan se att det finns ett behov av att genomföra en större översyn av bestämmelserna vad gäller de delar som gäller gruppleddarnas och presidiernas ersättning (och då framför allt ersättningen till kommunalförbundet Sjukvård- och Omsorg). En annan fråga som en sådan översyn bör utreda närmare är förhållandet mellan sysselsättnings- och ersättningsgrad. I nuvarande bestämmelser stipuleras inte hur mycket tid respektive uppdrag förväntas innebära utan etablerad praxis i Norrtälje kommun är ersättningsnivån förväntas motsvara sysselsättningsgraden. Det enda partiet som lyfter detta faktum inom ramen för sitt yttrande någon högre utsträckning är Vänsterpartiet. Det är dock centralt att utreda frågan närmare då SKR:s definition av kommunalråd bygger på en definition av sysselsättningsgrad snarare än ersättningsnivå. Vad det innebär i praktiken är att en förtroendevald som erhåller 40 % ersättning av kommunstyrelsens ordförande inte nödvändigtvis har en sysselsättningsgrad på 40 % och skulle därmed inte ha tillräckligt hög sysselsättningsgrad för erhålla titeln kommunalråd. Att definiera sysselsättningsgraden för respektive uppdrag skulle också möjliggöra en större transparent gentemot såväl den enskilde förtroendevalde inför att vederbörande åtar sig uppdraget som gentemot den bredare allmänheten.

För att nå framgång i ett sådant arbete är det dock centralt att det finns ett tydligt utredningsdirektiv beslutat av berörd politisk församling. Givet att val- och demokratinämnden har ansvar för ersättningsbestämmelserna synes det lämpligt att nämnden fattar beslut om dessa direktiv. I dagsläget finns inga sådana direktiv vilket gör det svårt att föreslå några mera genomgripande förändringar. Vidare skulle uppdraget på ett tydligare sätt behövas resurssättas och tidsplanen förlängas.

Utifrån den realiteten har kommunstyrelsekontoret arbetat in de i sammanhanget mindre ändringar av de remitterade ersättningsbestämmelserna medan kontoret föreslår att de större frågeställningarna som har lyfts av partierna gällande gruppleddar- och presidiearvode samt

sysselsättningsgradsfrågan hanteras inom ramen för den översyn som ska genomföras inför mandatperioden 2026–2030

Nummer	Remissinstans	Framförda synpunkter	Åtgärd
1	Arbetarpartiet Socialdemokraterna	<p>Grundarvode ges till alla partier i fullmäktige på 20% av KSO per år och en fördelning utöver det per mandat utgående från 4% av KSO.</p>	<p>Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030</p>
		<p>Ordförandearvode för KSON höjs till 30%/KSO, likställt med Barn- och skolnämnden, och att hänsyn tas till presidiets specifika roll med en ordförande utsedd av regionen och en ordförande utsedd av kommunen. Ledamöternas ers bör förändras till gängse för övriga nämnder.</p>	<p>Detsamma som ovan</p>

		Bolagsstyrelsernas ersättning bör höjas	Detsamma som ovan
		Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande tillika benämns oppositionsråd. Oppositionsrådet ska, som tidigare har varit fallet i Norrtälje kommun, arvoderas med 90% av KSO och arvodet ska vara fastslaget i bestämmelserna.	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Det bör tydliggöras att uppdrag i kommunstyrelsens utskott ger rätt till arvode, så som i nämnderna.	Remissversionen har tydliggjorts i syfte att säkerställa detta
		Restidsersättning bör dock utgå från faktisk restid, oavsett transportmedel	Förslaget bör beaktas i samband med utredningen inför ERS 2026–2030
2	Centerpartiet	Gruppledararvodet behöver ses över	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030

		Arvodena utgår från 100% av ett helarvode i stället för i procent av kommunstyrelsens ordförande	Detsamma som ovan
		Översyn av arvoderingsätt för ordförande nämnderna	Densamma som ovan
		Arvode betalas ut till partierna baserat på partiets mandat i kommunfullmäktige. Varje mandat innebär 5% av helarvode. Partiet avgör själv hur arvodet ska fördelas inom partiet. En förutsättning är att totalbeloppet inklusive övriga kommunpolitiska uppdrag inte överstiger 100% av helarvodering per person.	Detsamma som ovan
		Ta bort auktoriserad revisor för att granska inkomstbortfall av egenföretagare	Särskilt uppdrag föreslås att ges till kommunstyrelsekontoret att göra en översyn av frågan inför att ärendet behandlas av kommunstyrelsen.
		Ny rubrik under kapitel 5, 5.3 Omförhandling av ersättningsbestämmelser	Omarbetad text med liknande lydelse har inkluderats
		Förändrade ersättningar	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030

3	Kristdemokraterna	Avsaknad av ersättning för presidierna i kommunens rådsorgan	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030 då uppdragets omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
		Likställ ersättningen till direktionen i Kson med bolagsstyrelserna	Detsamma som ovan
		Genomföra en oberoende översyn av ersättningsbestämmelserna inför 2026-2030	Förslaget föreslås genomföras
4	Liberalerna	Inför ett golv för gruppledararvoden	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Minska antalet kommunalråd genom att partierna endast kan arvoda en gruppledare	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Ersättning för politiska sekreterare bör kunna kvittas mot högre partistöd	Hanteras i separat ärende av kommunstyrelsen då frågan inte faller under val- och demokratinämndens verksamhetsområde
		Ändra resekostnadsersättning från 3 km till 6 km	Val- och demokratinämndens presidium har beslutat att inte föreslå en förändring av avståndet
		Ändrade regler för förlorad arbetsinkomst så att arbetstagaren ska styrka inkomstbortfall	Förslaget har inarbetats, se sidan 11 i ERS
		2.5 Rätt till resekostnadsersättning för resor från arbetet	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		bör förtydligas i första stycket i avsnitt 2.4 vem som ska godkänna en förrättning som	Förslaget har inarbetats, se sidan 11 i ERS

	utförs av nämndens ordförande.	
	Förtroendevalda ska ha rätt till förrättningsersättning för uppdrag för uppdrag utsedda av kommunfullmäktige	Förslaget har inarbetats, se sidan 11 i ERS
	Förändrade ersättningar för kultur- och fritids-, utbildnings-, val- och demokratinämndens ordförande samt generella vice ordförandearvoden	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030 då uppdragens omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
	Förändrade ersättningar för presidierna i bolagen	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030 då uppdragens omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
	2:e vice ordförande i KSON ska inte ersättas	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
	Det bör säkerställas att styrelseledamöter i de kommunala bolagen har en ansvarsförsäkring och det bör framgå av ersättningsbestämmelserna att dessa har rätt till detta.	Till följd av tidsplanen för revidering av ersättningsbestämmelserna har förslaget inte beaktats då det kräver närmare utredning.
	ledamöter och tjänstgörande ersättare i landsbygdsrådet respektive skärgårdsrådet ska ha rätt till sammanträdesarvode, restidsersättning, resekostnadsersättning samt ersättning för förlorad arbetsinkomst och att detta ska framgå av ersättningsbestämmelserna.	Förslaget har inte beaktats då rådets ersättning regleras av deras reglementen eller därav motsvarande dokument. Ersättningsbestämmelserna har förtydligats med att så är fallet.

		ordförande och vice ordförande i Roslagsmuseet, Naturvårdsstiftelsen, Landsbygdsrådet, Skärgårdsrådet, Kommunala pensionärsrådet samt Kommunala rådet för funktionshinder ska ha rätt till en fast ersättning för sina uppdrag och att detta ska framgå av ersättningsbestämmelserna.	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030 då uppdragens omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
5	Moderaterna	Möjlighet till vård av sjukt barn för kommunalråd bör likställas med övriga arbetsmarknaden.	Då arvoden inte är att likställa med lön kan förslaget inte beaktas
		En större revidering av ERS bör göras av en oberoende kommitté som ser över nivåer, omfattning etc i god tid inför valet 2026 för beslut senast juni 2026.	Förslaget föreslås genomföras
		arvoderingsnivå för KSON ses över för att återspegla ansvar och budgetvolym. Även modellen för arvodering till viceordförandena bör ses över och synkroniseras med kommunens övriga presidier	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
6	Miljöpartiet de Gröna	Formuleringen 1.4 strider mot formulering sid 3	Översyn av formulering har genomförts i syfte att tydliggöra, se sida 3 i ERS
		1.6 Kommunfullmäktige beslutar om ersättningsbestämmelserna för varje ny mandatperiod	Lydelse gällande om revidering av ersättningsbestämmelserna en gång per mandatperiod har inkluderats under 5.3 men då Miljöpartiets förslag strider mot kommunallagen kan det inte genomföras

		senast under kalenderåret före valår till den aktuella mandatperioden. Eventuella justeringar under löpande mandatperiod kan beslutas i fullmäktige med två tredjedels majoritet bland fullmäktige-ledamöterna.	
		1.7.2 Arvodering av gruppleddare betalas ut med 20% av KSO och 4% upp till 50 %	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		2.3.2 Verifikat för SL-biljetter i mobilen &	Frågan hanteras separat
		hur hanteras kostnader för färdtjänst som faktureras mer än 3 månader	Undantag införs i ERS gällande 3 månaders regeln.
		Egenföretagare som yrkar ersättning för förlorad arbetsinkomst i form av förlust av inkomst av rörelse ska en gång om året bifoga ett intyg från en auktoriserad revisor, godkänd granskningsman eller liknande	Särskilt uppdrag föreslås att ges till kommunstyrelsekontoret att göra en översyn av frågan inför att ärendet behandlas av kommunstyrelsen.
		Formuleringen otydlig i stycke 2.5.1	Översyn har genomförts av stycket, se sidan 12
		2.6.1 Hur redovisas faktiska kostnader som elkostnader & omfånget av dessa sträckor eftersom de inte kommer	Frågan behöver utredas vidare och tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030

		med avläsningsbart dokument	
7	Sverigedemokraterna	Genomföra en oberoende utredning inför mandatperioden 2026-2030	Förslaget föreslås genomföras
		Avsnitt 1.1, förslaget tillägg: "Eventuella korrigeringar, ändringar och tillägg i ersättningsbestämmelserna ska göras senast våren innan de allmänna valen samma år, förutom vid organisatoriska förändringar som kan uppstå efter valen, exempelvis införande/avveckling av en nämnd." samt likalydande text 1.6	Lydelse gällande om revidering av ersättningsbestämmelserna en gång per mandatperiod har inkluderats under 5.3
		Avsnitt 1.6, ta bort texten "dock ej statsminister	Val- och demokratinämndens presidium har beslutat att inte genomföra föreslagen förändring av texten.
		Addera ett exempel under 1.7.2	Exemplet har inkluderats, se sidan 6 i ERS
		Komplettera texten under avsnitt 1.7.3	Texten har kompletterats
		Avsnitt 5.1, föreslagen ändring/tillägg: Ändra från: "Det är även val- och demokratinämnden ansvar att fortlöpande se över och pröva behovet av ändringar i ERS." till "Det är även val- och demokratinämndens ansvar att fortlöpande se	Texten har reviderats utifrån förslaget, se sidan 17

		över och pröva behovet av ändringar i ERS, eller delegera ansvaret till oberoende part vid behov av större förändringar.”	
		Infoga ett avsnitt om att gruppledarnas ersättning inkluderar ersättning för deras uppdrag i kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut den 19 december	Texten har inkluderats under avsnitt 1.7.2, se sidan 5 i ERS
		Inkludera i appendix aktuellt belopp	I syfte att undvika att revidera bestämmelserna inför varje år har beloppen medvetet utlämnats.
		Appendix 1.1, föreslagen ändring: Resekostnadsersättningar bör ändras till 2,50 kr per kilometer för att undvika sociala avgifter och skatter. Skattefria resekostnadsersättningar höjdes till 25 kronor per mil från och med den 1 januari 2023. För tydlighetens skull bör det stå kr/mil.	Beloppet har ändrats
		Återställ kommunfullmäktiges 15% till 10%	Förslaget har beaktats då uppdragens omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
		Appendix 1.2, föreslagen ändring: Ledamot i kommunrevisionen får enligt förslaget en procentsats av	Förslaget har inte beaktats då det höjda arvudet är satt för att täcka inkomstbortfallet som uppstår i och med att årsarvode i fast summa har ersatts med årsarvode i procent av kso och därmed förlorar revisorerna rätten till sammanträdes- och restidsarvode

		<p>KSOs arvode (5%). Vi vill ändra det till 4,5% för att komma närmare det ursprungliga (nuvarande) arvodet.</p> <p>Överförmyndaren och överförmyndarens ersättare får enligt förslaget en procentsats av KSOs arvode (22% respektive 11%). Vi vill ändra det till 21,5% respektive 10,5% för att hamna närmare det ursprungliga (nuvarande) arvodet.</p>	
8	Vänsterpartiet	Ändra beräkningsgrund från statsråd till prisbasbelopp	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Infoga text under 1.6 om att ersättningsbestämmelserna ska revideras och beslutas året innan kommande val	Lydelse gällande om revidering av ersättningsbestämmelserna en gång per mandatperiod har inkluderats under 5.3
		1.7.2 Den föreslagna principen för ersättningar till gruppledare motiveras inte och saknar stöd i Kommunallagen 4 kap §16: "Om fullmäktige beslutar att arvode ska betalas, ska arvodet bestämmas till lika belopp för lika uppdrag". Det finns ingen anledning till att	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030

		uppdraget som gruppleddare skulle vara mer omfattande om partiet sitter i styre eller i opposition.	
		2.2 Definiera begreppet "avsevärd tid" och gör en översyn av begreppet heltidsysslan under 3.2	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030. Avseende 3.2 har stycket kompletterats med lydelsen gällande kommunalråd från kommunstyrelsens reglemente
		Basera restidsersättning på faktiskt tid och inte avstånd	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Definiera arbetstid för de olika presidieuppdragen i nämnderna och sätt ersättningen i relation till det.	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030. Avseende 3.2 har stycket kompletterats med lydelsen gällande kommunalråd från kommunstyrelsens reglemente